

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет техногенно-екологічної безпеки

Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ НА ВИРОБНИЦТВІ

назва навчальної дисципліни

заочна (дистанційна)

професійна (вибіркова)

обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова

освітньо-професійна програма «Охорона праці»

назва освітньої програми

підготовки бакалавра

найменування освітнього ступеня

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

код та найменування галузі знань

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

код та найменування спеціальності

мова навчання українська

Рекомендовано кафедрою охорони праці та техногенно-екологічної безпеки на 2021- 2022 навчальний рік. Протокол від «26» серпня 2021 року № 1

Силабус розроблений відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві»

(назва навчальної дисципліни)

2021 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві» розкриває такі змістовні питання, як сутність, принципи і роль страхування; загальнообов'язкове державне соціальне страхування; страхові фонди, Фонд соціального страхування; права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника і застрахованих осіб; страхові виплати в загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності; страхові експерти з охорони праці; профілактика нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; класи професійного ризику виробництва.

У процесі викладання дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві» передбачається формування та розвиток у здобувачів вищої освіти - майбутніх фахівців з охорони праці:

- розуміння особливостей організації охорони праці на підприємствах різних галузей з позицій забезпечення належних гарантій працівників щодо державного соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві;

- теоретичних знань, навичок та практичних вмінь для розгляду конкретних ситуацій і вирішення практичних завдань щодо випадків державного соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві;

- логічного мислення, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки дисципліни із повсякденним життям; формування світогляду, що базується на аксіологічних пріоритетах культури безпеки.

Навчання з дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві» рекомендоване на заключному етапі освітнього процесу, коли у здобувачів вищої освіти уже наявна достатня база фахових знань, необхідних для усвідомлення важливості, змісту та алгоритму такої процедури, як соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві, її теоретичні положення виступають однією із суттєвих складових ефективного володіння дисциплінами циклу професійної підготовки. Дисципліна входить в склад циклу професійної (вибіркової) підготовки і займає важливе місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, оскільки дозволяє випускнику вирішувати конкретні професійні завдання, спираючись на набуті теоретичні знання, практичні уміння, комунікації, компетентності.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Малько Олександр Дмитрович, старший викладач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної
---------------------	--

	безпеки факультету техногенно-екологічної безпеки, кандидат військових наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 304. Телефон (робочий) – (057)707-34-46.
E-mail	malko_ad@ukr.net
Наукові інтереси*	Імплементация міжнародних стандартів у сферу охорони праці. Прогнозування та оцінка техногенної безпеки.
Професійні здібності*	Професійні знання, досягнення практичних результатів у сфері наукових інтересів, значний досвід викладацької діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Охорона праці. Міжнародні . стандарти з безпеки та гігієни праці. Профілактика виробничого травматизму і професійних захворювань. Інформаційні технології в освіті.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 у кабінеті № 304. У разі необхідності час додаткової консультації здобувача вищої освіти погоджується окремо

Мета вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців за освітнім ступенем бакалавра необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з питань загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності, як частини системи прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, передбачених законом, за рахунок коштів грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом, громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом..

Дисципліна займає важливе місце в процесі підготовки фахівця з охорони праці і є однією із дисциплін, яка безпосередньо спрямована на отримання здобувачами вищої освіти компетенцій, знань, умінь та практичних навичок фахівця, здатного вирішувати завдання з питань загальнообов'язкового державного соціального страхування, яке забезпечує соціальний захист, охорону життя і здоров'я громадян під час їх професійної діяльності..

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	Очна (денна)
Статус дисципліни	професійна (вибіркова)
Рік підготовки	4
Семестр	7
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3

- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	5
- практичні заняття (годин)	2
- семінарські заняття (годин)	
- самостійна робота (годин)	78
- контрольна робота* (годин)	10
- підсумковий контроль	екзамен

* Час виконання контрольної роботи входить в бюджет часу самостійної роботи

Передумовою для вивчення дисципліни є дисципліни «Вступ до фаху» та «Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків на виробництві»

Перелік раніше здобутих результатів навчання:

Ураховувати положення законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці, особливості ризикорієнтованого підходу при здійсненні виробничих та управлінських функцій. Аналізувати й обґрунтовувати соціально-економічні та організаційно-технічні заходи, орієнтовані на зменшення професійного ризику, забезпечення безпеки праці, запобігання нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, усунення їх причин, оптимізацію умов і режимів праці на підприємствах, в організаціях, установах. Демонструвати готовність до участі у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань. Знати та застосовувати основні положення та вимоги щодо засобів індивідуального та колективного захисту населення; інформування та оповіщення, евакуації та життєзабезпечення населення у випадку аварії та надзвичайної ситуації. Застосовувати сучасні методи дослідження й аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах, визначати шкідливі виробничі чинники, класифікуючи речовини, матеріали, процеси, явища за ступенем їх небезпечності.

Відповідно до освітньої програми «Охорона праці», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

Дисциплінарні результати навчання	
Застосовувати отримані знання та навички про зміст та особливості загальнообов'язкового державного соціального страхування як одного із чинників соціального захисту, охорони життя і здоров'я громадян під час їх професійної діяльності	ДРН1, ДРН4
Оперувати понятійним (термінологічним) апаратом державного соціального страхування	ДРН2
Знати види виплат і компенсацій за умовами праці, наслідками нещасного випадку, професійного захворювання або аварії.	ДРН3

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Очікувані компетентності з дисципліни	КО
Здатність обґрунтовано визначати заходи у сфері профілактики виробничого травматизму і професійних захворювань та розслідування нещасних випадків на виробництві, як складових соціального захисту працюючих.	K01.
Здатність виконувати професійні обов'язки самостійно з врахуванням завдань і можливостей загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності	K02

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві.

Тема 1.1. Сутність, принципи і роль страхування.

Зміст і завдання навчальної дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві». Страхування його роль, сутність та зміст. Необхідність і форми страхового захисту. Витоки страхування. Еволюція страхування в Україні. Принципи та функції страхування. Класифікація страхування.

Тема 1.2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Система соціального страхування. Іноземний досвід у сфері соціального страхування. Історія створення інституту соціального захисту працюючих в Україні. Мета і завдання системи соціального страхування. Основні елементи соціального страхування. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування. Визначення термінів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Тема 1.3. Страхові фонди. Фонд соціального страхування.

Страхові фонди. Економічна необхідність формування спеціальних страхових фондів. Управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням. Фонд соціального страхування України. Основні поняття про Фонд соціального страхування. Правління Фонду соціального страхування України та його повноваження. Виконавча дирекція Фонду соціального страхування України. Основні завдання, функції і права Фонду соціального страхування України та його робочих органів.

Тема 1.4. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника і застрахованих осіб.

Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника і застрахованих осіб. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника. Права, обов'язки та відповідальність застрахованих осіб. Вирішення спорів. Контроль та нагляд у сфері соціального страхування. Контроль за діяльністю Фонду соціального страхування України. Державний нагляд у сфері соціального страхування.

Модульний тестовий контроль 1.

МОДУЛЬ 2. Робота страхових експертів щодо забезпечення страхових виплат застрахованим і проведення профілактичних заходів запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням

Тема 2.1. Страхові виплати в загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні від нещасного випадку на виробництві та професійному захворюванні, які спричинили втрату працездатності.

Особи, які підлягають страхуванню від нещасного випадку. Страхові виплати. Визначення ступеня втрати працездатності потерпілим. Тимчасове переведення потерпілого на легшу, нижчеоплачувану роботу. Страхові виплати потерпілому під час його професійної реабілітації та право на страхові виплати в разі смерті потерпілого. Щомісячні страхові виплати та інші витрати на відшкодування шкоди. Щомісячні страхові виплати та інші витрати на відшкодування шкоди. Документи для розгляду справ про страхові виплати та їх розгляд. Відмова (припинення) у страхових виплатах і наданні соціальних послуг.

Тема 2.2. Організація роботи служби страхових експертів з охорони праці.

Нормативно-правові засади роботи служби страхових експертів. Мета діяльності, завдання, функції, та структура служби страхових експертів. Права страхових експертів. Зміст та регламентація роботи служби страхових експертів. Планування і проведення перевірок стану умов і безпеки праці та профілактичної роботи підприємства (організації, установи). Актуальні питання профілактики виробничого травматизму і професійних захворювань, до вирішення яких залучаються страхові експерти. Завдання і права страхових експертів щодо проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози здоров'ю застрахованих, викликаних умовами праці. Аналіз страхових нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві та методи його проведення. Внесення страховими експертами з охорони праці подань про усунення порушень законодавства про охорону праці.

Тема 2.3. Класи професійного ризику виробництва у сфері страхування.

Порядок визначення класу професійного ризику виробництва за видами економічної діяльності. Основні терміни та поняття. Порядок віднесення робочими органами виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України страхувальників до класу професійного ризику виробництва з урахуванням виду їх економічної діяльності.. Віднесення страхувальників до класу професійного ризику виробництва. Перевірка достовірності поданих страхувальниками відомостей про види економічної діяльності.

Модульний тестовий контроль 2.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма				
	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
го		лекції	Практ. (семінар.) заняття	самостійна робота	модульний тестовий контроль*
7- й семестр					
Модуль 1. Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві.					
Тема 1.1. Сутність, принципи і роль страхування.	10	2		8	
Тема 1.2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	10	2		8	
Тема 1.3. Страхові фонди. Фонд соціального страхування.	8			8	
Тема 1.4. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника і застрахованих осіб.	8			8	
Разом за модулем 1	36	6		32	
Модуль 2. Робота страхових експертів щодо забезпечення страхових виплат застрахованим і проведення профілактичних заходів запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням.					
Тема 2.1. Страхові виплати в загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні від нещасного випадку на виробництві та професійному захворюванні, які спричинили втрату працездатності.	10	2		8	
Тема 2.2. Організація роботи служби страхових експертів з охорони праці.	18	2		16	
Тема 2.3. Класи професійного ризику виробництва у сфері страхування.	16	2	2	12	
Разом за модулем 2	44	6	2	36	
Контрольна робота	10			10	
Екзамен	10			10	
Разом	90	10	2	78	

*Час виконання контрольної роботи входить в бюджет часу самостійної роботи

Теми практичних занять

№з/п	Назва теми	Кількість годин
3	Визначення класу професійного ризику виробництва	2
	Разом	2

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (рефератів).

Завдання для виконання контрольних робіт наведені в методичній розробці з виконання контрольної роботи.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен, індивідуальні завдання, виступи на наукових конференціях. Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX*	незадовільно
0-34	F*	

*Здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки FX або F, повинні: при оцінці FX пройти поточний контроль, виконати контрольну роботу (якщо зазначене не було виконано) та перескласти екзамен, а при оцінці F пройти повторний курс вивчення дисципліни зі складанням поточного та підсумкового контролю.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі відповіді на заняттях, фронтального та індивідуального опитування, проведення тестового та модульного контролю (МК). Поточний контроль може проводитися наступними способами:

– усне опитування – застосовується під час проведення усіх видів навчальних занять з метою визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу попереднього заняття;

– письмовий експрес-контроль (летючка) – проводиться з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти за попереднє (декілька попередніх) занять, або після завершення вивчення матеріалу теми;

- тестовий контроль – як правило, проводиться після завершення вивчення матеріалу модуля дисципліни, або окремої теми;
- комбінована форма контролю – поєднання під час проведення навчальних занять усного опитування та експрес-контролю, або експрес-контролю з тестовим контролем з метою максимального охоплення кількості залучених до контролю здобувачів вищої освіти і більш якісної перевірки рівня засвоєння ними знань.

Підсумковий контроль проводиться на завершальному етапі навчання. Заключною формою підсумкового контролю з дисципліни є екзамен. Екзамен проводиться, відповідно до методичних вказівок до екзамену, за білетами або в системі OPEN-Test2. Час проведення екзамену визначається, за окремим розкладом, під час сесії. На екзамен виноситься теоретичний (лекційний) та практичний матеріал. Дозволяється після надання письмової відповіді проводити співбесіду зі здобувачем вищої освіти для уточнення оцінки як з ініціативи викладача, так і з ініціативи здобувача.

Оцінка за підсумковий контроль виставляється за результатами накопичення балів за поточний контроль, виконання індивідуального завдання і відповіді на екзамені. Результати підсумкового контролю доводяться до відома здобувачів вищої освіти викладачем

Критерії поточного оцінювання знань

Критерії оцінювання

. Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на лекції (оцінюється від 0 до 5 балів):

- *5 балів* – здобувач був присутній на лекції і він в повному обсязі самостійно і творчо опрацював питання лекції і володіє її змістом;
- *4 бали* - здобувач не був присутній на лекції але він в повному обсязі самостійно і творчо опрацював питання лекції і володіє її змістом;
- *3 бали* - здобувач не був присутній на лекції, опрацював питання лекції і але не достатньо повно володіє її змістом.
- 2 бали* – здобувач не був присутній на лекції, не в повній мірі опрацював питання лекції і не повно володіє її змістом.
- 1 бал* – здобувач не був присутній на лекції, не в повній мірі опрацював питання лекції та не володіє її змістом.
- 0 балів* – здобувач не був присутній на лекції, не опрацював питання лекції і не володіє її змістом.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичному занятті (оцінюється від 0 до 8 балів):

- *8 балів* – здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтується в конкретній темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;
- *6 балів* – здобувач володіє навчальним матеріалом та може окреслити деякі аспекти визначеної теми;
- *4 бали* – здобувач непевнено володіє навчальним матеріалом та неповно може окреслити деякі аспекти визначеної теми;

- *2 бали* – здобувач поверхово володіє навчальним матеріалом і не може впевнено окреслити аспекти визначеної теми;
- *0 балів* – здобувач не знає відповіді на поставлені питання, не розкриває основні положення дисципліни.

Контрольна робота є складовою підсумкового контролю і виконується у вигляді письмової роботи згідно з методичними вказівками для виконання контрольної роботи. Контрольна робота реєструється у деканаті і передається викладачеві для перевірки.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти при виконанні контрольної роботи (оцінюється від 0 до 20 балів):

- *20 балів* – вірні відповіді дані на всі запропоновані питання, дотримано всі вимоги до оформлення роботи;
- *15 балів* – вірні відповіді дані на всі запропоновані питання, або у відповідях наявні незначні помилки чи не повно виконані вимоги оформлення роботи;
- *10 балів* – вірні відповіді дано на 50% запропонованих питань і не повно виконані вимоги оформлення роботи;
- *5 балів* - вірні відповіді дано менше ніж на 50% запропонованих питань, наявні значні помилки та не виконані вимоги оформлення роботи;
- *0 балів* – відповіді на питання роботи відсутні або робота містить грубі помилки на більшість запропонованих питань та не виконані вимоги оформлення роботи.

Критерії підсумкового оцінювання знань на екзамені

Екзамен здається у письмовому вигляді за білетами або за результатами тестового контролю в системі OPEN-Test 2. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені (оцінюється від 0 до 47 балів):

- *47 балів* - здобувачеві, який повністю оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, може дати відповіді на всі питання екзаменаційного білету (тестового контролю в системі OPEN-Test 2), опанував рекомендовану літературу. При цьому оцінку – 47 балів можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою дисципліни, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;

39 балів – здобувачеві, який оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях на питання екзаменаційного білету (тестового контролю в системі OPEN-Test 2) допустив несуттєві неточності;

31 балів – здобувачеві, який в основному оволодів програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні та у відповідях допустив помилки;

23 бали – здобувачеві, який показав задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допустив помилки;

15 балів – здобувачеві вищої освіти, який показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, в основному вивчив основні терміни дисципліни, але у відповідях допустив помилки;

7 балів - здобувачеві вищої освіти, який, практично, не показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, погано знає основні терміни дисципліни;

0 балів - здобувачеві вищої освіти, який не показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, не знає основні терміни дисципліни.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	2	5	10
	Разом за модуль 1			10
Модуль 2	лекції	3	5	15
	практичні заняття	1	8	8
	Разом за модуль 2			23
Разом за поточний контроль				33
II. Контрольна робота				20
III. Екзамен				47
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100
IV. Участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо*.				20

* Бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо додаються до балів за всі види навчальних занять та контрольні заходи з таким розрахунком, щоб сумарна кількість балів не перевищувала 100.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену

1. Зміст та призначення страхування.
2. Витоки та еволюція страхування в Україні.
3. Сутність та види страхування.
4. Функції та принципи страхування.
5. Історія створення інституту соціального захисту працюючих.
6. Мета системи соціального страхування.
7. Основні елементи соціального страхування.

8. Поняття про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
9. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян України.
10. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування.
11. Поняття про державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності та його завдання.
12. Основні принципи страхування від нещасного випадку.
13. Суб'єкти та об'єкти страхування від нещасного випадку.
14. Економічна необхідність формування спеціальних страхових фондів.
15. Історія розвитку фонду соціального страхування в Україні. Основні поняття про фонд соціального страхування.
16. Головні завдання Фонду соціального страхування.
17. Правління Фонду соціального страхування.
18. Виконавча дирекція Фонду соціального страхування.
19. Обов'язки Фонду соціального страхування у разі настання страхового випадку.
20. Права та відповідальність Фонду соціального страхування.
21. Права та обов'язки застрахованого.
22. Права та обов'язки роботодавця як страхувальника.
23. Відповідальність страхувальника за невиконання своїх обов'язків.
24. Відповідальність застрахованої особи за невиконання умов страхування
25. Фінансування страхових виплат, соціальних послуг та профілактичних заходів.
26. Страховий ризик і страховий випадок.
27. Нещасний випадок на виробництві та професійне захворювання.
28. Добровільне страхування від нещасного випадку.
29. Законодавча база діяльності страхових експертів з охорони праці.
30. Основні завдання та функції служби страхових експертів.
31. Планування роботи страхових експертів з охорони праці.
32. Структура та склад служби страхових експертів.
33. Кваліфікаційні вимоги за фахом до страхового експерта з охорони праці та їх права.
34. Організаційно-правові засади роботи служби страхових експертів.
35. Участь страхових експертів у роботі з профілактики виробничого травматизму і професійних захворювань на підприємствах.
36. Види страхових виплат та порядок їх нарахування.
37. Визначення ступеня втрати працездатності потерпілим.
38. Страхові виплати потерпілому у разі ушкодження здоров'я в період виробничого навчання (практики)
39. Відмова у страхових виплатах і наданні соціальних послуг або їх припинення.
40. Документи, які подаються до Фонду для розгляду справ про страхові виплати.
41. Профілактичні заходи, спрямовані на запобігання нещасним випадкам,

усунення загрози здоров'ю працівників, які виконують страхові експерти

42. Участь страхових експертів у розслідуванні нещасних випадків та професійних захворювань.

43. Строки та мета проведення страховими експертами планових перевірок стану умов і безпеки праці та профілактичної роботи.

44. Критерії за якими встановлюється періодичність проведення планових перевірок.

45. Проведення страховими експертами позапланових перевірок стану умов і безпеки праці та профілактичної роботи.

46. Аналіз стану виробничого травматизму та профілактичної роботи страховими експертами

47. Індивідуальна робота страхових експертів.

48. Подання страхових експертів про порушення законодавства про охорону праці

49. Порядок визначення класу професійного ризику виробництва за видами економічної діяльності.

50. Порядок віднесення робочими органами виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України страхувальників до класу професійного ризику виробництва з урахуванням виду їх економічної діяльності.

Політика викладання навчальної дисципліни

Під час навчальних занять здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись певних дисциплінарних правил:

не можна шуміти, відволікатися самому і відволікати інших здобувачів від занять розмовами, іграми й іншими справами, що не стосуються заняття;

- якщо здобувачу вищої освіти необхідно вийти з аудиторії, то він повинен попросити дозволу у викладача, піднявши руку;

- здобувач вищої освіти має право ставити питання викладачу, якщо не зрозумів матеріал під час пояснення;

- здобувач вищої освіти має право в коректній формі обстоювати свій погляд і свої переконання при обговоренні різних спірних і неоднозначних питань;

- тактовною поведінкою створювати сприятливу дієву атмосферу;

- бути уважним, стриманим, зрівноваженим. При бажанні відповісти на поставлене питання слід підняти руку та дочекатися дозволу викладача. Не перебивати викладача, відповідь здобувача вищої освіти, не заважати підказками;

- забороняється користуватися мобільним зв'язком.

Здобувачі вищої освіти, які отримали незадовільні оцінки за заняття або мають пропуски занять (не більше 2-х занять) відповідають на додаткові питання по пропущеним або незадовільно оціненим заняттям. Незадовільно оцінені і пропущені заняття (більше 2-х занять) відпрацьовуються здобувачами вищої освіти в часи консультацій викладача і якщо заняття не відпрацьовані здобувачі до складання екзамену не допускаються. Після

ліквідації заборгованостей, які маються, здобувачі мають право на повторне складання екзамену.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти є:

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, пристрої мобільного зв'язку, планшети тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

*

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. [Освітньо-професійна програма «Охорона праці» \(2021 рік\)](http://fteb.nuczu.edu.ua/images/osvitni-programi/2021/263_op_bak_21.pdf) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, спеціальність 263 – Цивільна безпека, галузь знань 26 – Цивільна безпека /. URL: http://fteb.nuczu.edu.ua/images/osvitni-programi/2021/263_op_bak_21.pdf
2. А.І. Морозов, О.П. Щароватова, В. М. Лобойченко. Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві. Курс лекцій. – Харків: НУЦЗУ, 2020. -117 с.
3. Страхування: підручник / Керівник авт. колективу і наук, ред. С. С. Осадець. - Вид. 2-ге, перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2002. - 599 с.
4. Ярошенко І.С. Право соціального забезпечення: навч. посіб. / Ярошенко І.С. — К.: КНЕУ, 2005. — 232 с.
5. Боднарук М. І. Соціальне страхування в Україні: правові аспекти становлення та розвитку. — Чернівці., 2002. — С. 25, 55, 124.

Інформаційні ресурси

1. Конституція України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/Z960254K>
2. Закон України «Про охорону праці». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12/ed20110625#Text>.
3. Закон України «Про страхування». URL: <https://forinsurer.com/public/03/03/07/1089>.
4. Закон України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». URL: <https://forinsurer.com/public/03/03/07/1089>.
5. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2240-14#Text>

6. Постанова КМ України від 8 лютого 2012 р. № 237 «Про затвердження Порядку визначення класу професійного ризику виробництва за видами економічної діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/237-2012-%D0%BF#Text>.

7. [Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2015 р. № 555](#) «Деякі питання здійснення контролю за діяльністю Фонду соціального страхування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-2015-%D0%BF#Text>.

8. Постанова правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 30 листопада 2010 року № 30 «Про затвердження Порядку віднесення страхувальників до класу професійного ризику виробництва з урахуванням виду їх економічної діяльності та проведення перевірок достовірності поданих страхувальниками відомостей про види економічної діяльності (у тому числі основний)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1337-10#Text>.

9. Постанова правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 20 грудня 2011 р. № 63 «Про затвердження Положення про службу страхових експертів з охорони праці, профілактики нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0024583-01#Text>.

10. Постанова правління фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України» від 25.02.2021 № 10. «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження заходів з профілактики страхових випадків, що здійснюються за рахунок коштів Фонду соціального страхування України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0010890-21#Text>

Розробник Олександр МАЛЬКО

старший викладач кафедри ОП та ТЕБ
кандидат військових наук, доцент